

Is cosúil gur mheath tú nó gur thréig tú an greann
Tá an sneachta go frasach fá bhéal na má,
Do chloistear an bhéilín sámh
Seo chugaibh Mary Chinnidh is í i ndiaidh an Éirne a shnámh.

A mháthair mhílis, dúirt Máire bán
Fá bhéal an chladaigh is fá bhéal na trá
Maighdean mhara mo mháthair ard
Siúd chugaibh Mary Chinnidh is í i ndiaidh an Éirne a shnámh.

Fá mise tuirseach ag beidh go h-ádh
Mháire bhruinne is mo mháthair bán,
Ar fáil na trá is fá bhéal na trá,
Siúd chugaibh Mary Chinnidh is í i ndiaidh an Éirne a shnámh.

An cineál amhráin é seo – agus an scéal

Is amhrán traidisiúnta, ar a dtugtar goltraí (dán mall, brónach), é seo. Ciallaíonn gol caoineadh; agus is amhrán brónach é seo. De ghnáth, i ngoltraí, bíonn bás nó cailliúint don bhás i gceist; ach san amhrán seo, is cailliúint mháthar don fharraige is cúis leis an mbrón agus leis an ngol. Is é sin cúlra an amhráin seo, atá coitianta i nDún na nGall. Feiceann fear maighdean mhara lá agus é ag iascaireacht. Titeann sé i ngrá léi agus tugann sé abhaile leis í. Póstar iad, bíonn beirt pháistí acu agus maireann siad go sona sásta ar feadh blianta fada.

Lá amháin, tagann an bhean ar a coróin sa scioból – baineann an fear di é nuair a thagann sí i dtír an chéad lá – agus tagann cumha uirthi i ndiaidh na farraige. Tá sí croibhriste agus í ag imeacht, ach tá a grá don fharraige an-láidir agus imíonn sí léi.

Déan liosta de na tagairtí don nádúr agus don uisce san amhrán seo. Cén fáth a bhfuil an oiread sin tagairtí don fharraige agus don uisce ann, dar leat?

Sa chéad véarsa, luaitear an sneachta a bheith go trom ar an machaire. I leaganacha eile den amhrán seo cloistear an focal trá nó n-áthanna in áit má, ach is léir go bhfuil sneachta ina luí sa cheantar. Baineann an dá fhocal trá agus áth leis an uisce.

Déantar tagairt sa dara véarsa don chladach agus don trá – fá bhruach an chladaigh is fá bhéal na trá – agus arís sa tríú véarsa deirtear ar bharr na dtionnta is fá bhéal na trá. Tá go bhfuil an mhaighdean mhara ag snámh amach ón áit a bhfuil an teach suite, agus an sneachta ag ansin ón trá amach thar an gcladach agus í ar deireadh ar bharr na dtionnta.

Is féidir liostú an ceantar a shíneáil go h-ádh agus an cur síos soiléir a thugann na focail seo ar bhfarraige. Tá leor tagairtí don fharraige san amhrán seo mar go bhfuil Mary Chinnidh, an mhaighdean mhara, ag snámh amach chun na farraige – a fhad is go dtéar céile agus clann a bheachaint uirthi, iad faoi ualach agus an mbrón agus ag an t-ádh an croí.

GLUAIS			
Maighdean Mhara -	Murúch Meath	sámh	- sásta, aoibhinn
meath	- lagaigh weath	Mary Chinnidh	- an mháthair fhile
tréig	- abandon	An Éirne	- an t-Éirne
go frasach	- go trom is go tiubh	cladach	- bruach locha
fá	- faoi	bruinneall	- callín óg álainn
cúl buí	- gruaig fionn	bán	- deas, gráúil, grán